

Powszechny Spis Rolny 2020 – wyniki ostateczne w województwie dolnośląskim, część II

02.09.2022 r.

Powszechny Spis Rolny (PSR) został przeprowadzony na terytorium Polski w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., wg stanu na dzień 1 czerwca 2020 r. Spisem rolnym, jako badaniem pełnym, zostały objęte gospodarstwa rolne, których użytkownikami były osoby fizyczne (gospodarstwa indywidualne) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

10,4

Wzrost zużycia nawozów NPK
(w kg na 1 ha UR) w porównaniu z PSR 2010

Według ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego, w 2020 r. budynki inwentarskie z kurnikami skupiały 6,2% stanowisk dla kur niosek w kraju. W porównaniu do PSR 2010 odnotowano wzrost zużycia nawozów mineralnych oraz wapniowych przy znaczym ograniczeniu zużycia nawozów naturalnych.

W niniejszym opracowaniu dane na poziomie gmin prezentowane są według lokalizacji siedziby gospodarstwa, natomiast na poziomie województwa - według lokalizacji siedziby użytkownika.

1. Stanowiska w budynkach inwentarskich dla bydła, świń i drobiu (kur niosek)

Według wyników PSR 2020 w województwie dolnośląskim obory posiadało 4,1 tys. gospodarstw, w których znajdowało się łącznie 120,0 tys. stanowisk dla bydła. Gospodarstwa indywidualne z oborami stanowiły 98,4% gospodarstw z oborami ogółem i skupiały 81,4% wszystkich stanowisk dla bydła. Analiza liczby gospodarstw z oborami w poszczególnych województwach wykazała, że najwyższy odsetek gospodarstw posiadających obory zanotowano w mazowieckim (18,8% udziału w kraju), natomiast dolnośląskie z udziałem 1,5% zajęło 13. lokatę. Przeciętnie na 1 gospodarstwo rolne posiadające obory przypadało 29 stanowisk dla bydła (w kraju 26 stanowisk).

W województwie dolnośląskim było 1,4 tys. gospodarstw rolnych posiadających chlewnie (co stanowiło 1,6% gospodarstw z budynkami inwentarskimi dla świń w kraju), w których znajdowało się 254,0 tys. stanowisk dla trzody chlewnej (tj. 2,1% stanowisk w kraju). Najwięcej gospodarstw z chlewniami i odpowiednio stanowisk dla świń zanotowano w województwie wielkopolskim, tj. 21,7 tys. obiektów oraz 3,4 mln stanowisk. W województwie dolnośląskim na 1 gospodarstwo z chlewniami przypadało średnio 186 stanowisk dla świń (w kraju 144 stanowiska).

Tabela 1. Stanowiska dla bydła, świń oraz kur niosek oraz pogłowie poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich w 2020 r.

Wyszczególnienie	Bydło	Świnie	Kury nioski
	w tysiącach		
Stanowiska	120,0	254,0	3418,9
Pogłowie zwierząt	110,1	214,4	2733,2

Wśród gospodarstw posiadających budynki inwentarskie odnotowano 11,0 tys. obiektów z kurnikami dla kur niosek, w których było łącznie 2,8 mln stanowisk. Blisko 100% gospodarstw z kurnikami dla kur niosek to gospodarstwa indywidualne. Przeciętnie w województwie na 1 gospodarstwo z kurnikami dla kur niosek przypadało 256 stanowisk, podczas gdy w kraju 129 stanowisk. Biorąc pod uwagę udział liczby stanowisk dla kur niosek w kraju to województwo dolnośląskie zajęło 3. lokatę.

2. Budynki i budowle gospodarcze

Wyniki spisu wykazały, że w województwie dolnośląskim w 2020 r. 6,2 tys. gospodarstw dysponowało specjalistycznymi budynkami inwentarskimi, z czego 63,0% gospodarstw posiadało kurniki, 40,8% gospodarstw użytkowało obory, natomiast w 13,8% gospodarstwach znajdowały się chlewnie.

Na terenie dolnośląskich gospodarstw rolnych znajdowało się:

- 2,8 tys. obór (o powierzchni 772,1 tys. m²),
- 1,1 tys. chlewni (o powierzchni 338,5 tys. m²),
- 4,4 tys. kurników (o powierzchni 738,8 tys. m²).

W związku z tym, że w województwie dolnośląskim 69,3% gospodarstw rolnych prowadziło działalność wyłącznie w zakresie produkcji roślinnej, a produkcją zwierzęcą zajmowało się zaledwie 0,8%

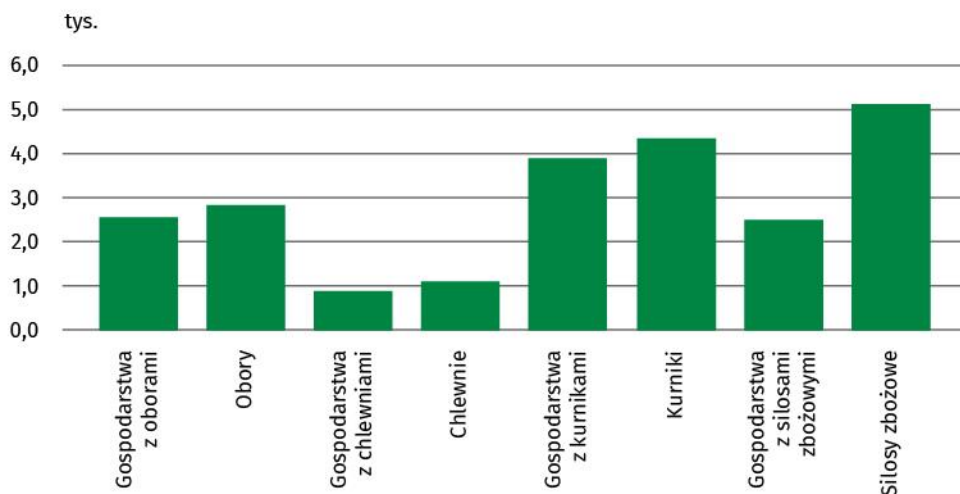
W województwie dolnośląskim na 1 gospodarstwo rolne z kurnikami dla kur niosek przypadało 256 stanowisk dla tego gatunku zwierząt gospodarskich

W 2020 r. 6,2 tys. gospodarstw rolnych posiadało specjalistyczne budynki inwentarskie takie jak: obory, chlewnie czy kurniki dla kur niosek

gospodarstw, natomiast zarówno produkcję roślinną, jak i zwierzęcą - 29,9% ogółu gospodarstw to dolnośląskie charakteryzuje się niskimi odsetkami gospodarstw posiadających specjalistyczne budynki inwentarskie w kraju. Gospodarstwa ze specjalistycznymi oborami stanowiły 1,4% gospodarstw krajowych (13. lokata), gospodarstwa ze specjalistycznymi chlewniami tworzyły 1,5% tego typu gospodarstw w kraju (14. lokata), natomiast gospodarstwa ze specjalistycznymi kurnikami stanowiły 4,6% gospodarstw w kraju (11. lokata).

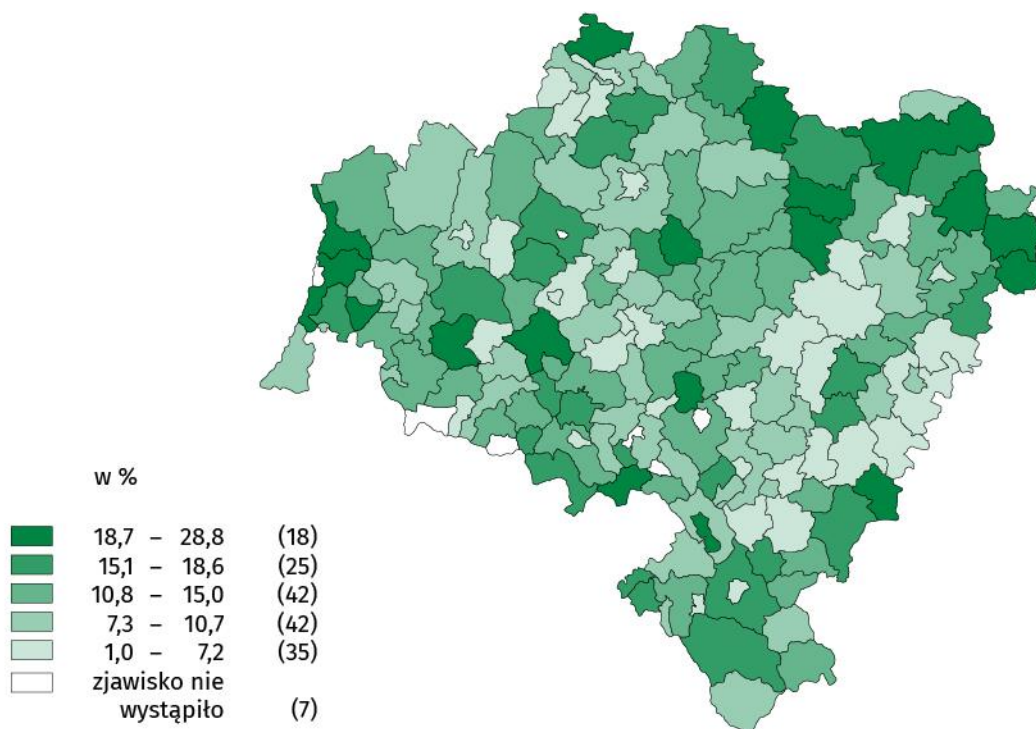
Dolnośląskie gospodarstwa rolne posiadające specjalistyczne obory stanowiły 1,4% tego typu gospodarstw w kraju

Wykres 1. Wyposażenie gospodarstw rolnych w wybrane budynki inwentarskie w 2020 r.

Najwyższy udział gospodarstw rolnych wyposażonych w specjalistyczne budynki inwentarskie (obory, chlewnie i kurniki) w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r. zanotowano w gminie wiejskiej Dziadowa Kłoda (28,8%), kolejno w gminie miejsko-wiejskiej Mieroszów (28,1%) oraz w gminie wiejskiej Zgorzelec (26,8%).

Mapa 1. Udział gospodarstw rolnych wyposażonych w specjalistyczne budynki inwentarskie (obory, chlewnie i kurniki) w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r. (wg siedziby gospodarstwa)

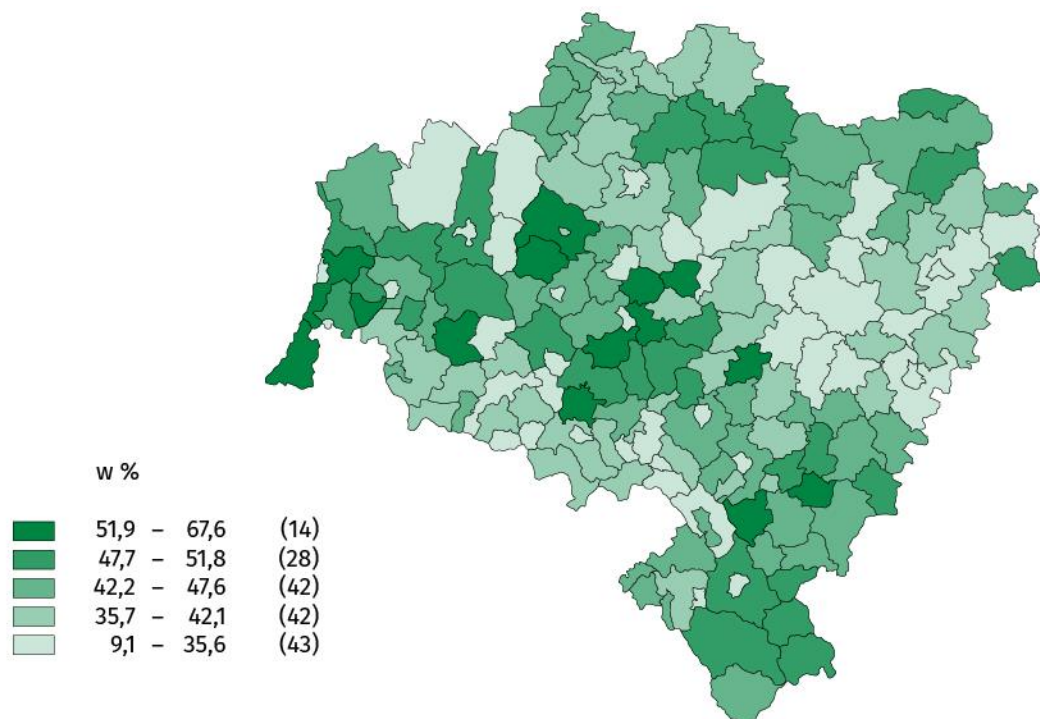

W województwie dolnośląskim 1,5 tys. gospodarstw było wyposażonych w obiekty takie jak: sortownie, przechowalnie czy chłodnie stanowiąc 2,5% takich gospodarstw w kraju. Blisko 1,8 tys. tego typu obiektów było w stanie magazynować 364,7 tys. ton produktów.

Ponad 40% ogółu gospodarstw rolnych posiadało stodołę. Najwyższy udział (powyżej 60%) gospodarstw rolnych posiadających stodoły zanotowano w następujących gminach: miejskiej Mściwojów, kolejno w wiejskiej gminie Platerówka oraz w miejsko-wiejskiej gminie Zagrodno. Gmina miejska Kamienna Góra charakteryzowała się najniższym udziałem gospodarstw posiadających stodołę (9,1% ogółu gospodarstw rolnych).

W 2020 r. ponad 40% gospodarstw rolnych posiadało stodołę

Mapa 2. Udział gospodarstw rolnych wyposażonych w stodoły w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r. (wg siedziby gospodarstwa)

Według wyników PSR 2020 2,5 tys. gospodarstw rolnych posiadało silosy zbożowe, 0,5 tys. silosy na kiszonkę a 0,3 tys. silosy paszowe. Na terenie województwa istniało ponad 5 tys. silosów zbożowych (o pojemności 704,6 tys. ton), blisko 1 tys. silosów paszowych (o ładowności 14,6 tys. ton) oraz 0,7 tys. silosów na kiszonki (o pojemności 333,6 tys. metrów sześciennych).

3. Nawożenie nawozami mineralnymi i naturalnymi

Wyniki spisu wykazały, że w województwie dolnośląskim 36,6 tys. gospodarstw rolnych (tj. 69,6% ogółu gospodarstw rolnych) stosowało nawozy mineralne. Najwięcej gospodarstw (36,1 tys.) stosowało nawożenie azotowe, a najmniej (28,8 tys.) potasowe. Nawożenie wapniowe było stosowane w 11,1 tys. gospodarstw rolnych, tj. w co piątym dolnośląskim gospodarstwie rolnym.

Tabela 2. Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe w 2020 r.

Wyszczególnienie	Mineralne				Wapniowe
	ogółem	azotowe	fosforowe	potasowe	
w tysiącach					
Ogółem	36,6	36,1	29,3	28,8	11,1
w tym gospodarstwa indywidualne	36,2	35,7	29,0	28,5	10,9

Gospodarstwo rolne w ciągu roku gospodarczego (w przeliczeniu na 1 ha UR) przeciętnie zużywało: 157,5 kg nawozów NPK, (86,2 kg azotowych, 28,8 kg fosforowych, 42,5 kg potasowych) oraz 137,4 kg nawozów wapniowych.

W odniesieniu do poprzedniego spisu rolnego (PSR 2010) zanotowano wzrost zużycia nawozów wapniowych o 63,3 kg na 1 ha UR oraz zwiększenie stosowania nawozów mineralnych NPK o 10,4 kg na

W 2020 r. przeciętne gospodarstwo rolne w przeliczeniu na 1 ha UR stosowało 157,5 kg nawozów NPK oraz 137,4 kg nawozów wapniowych

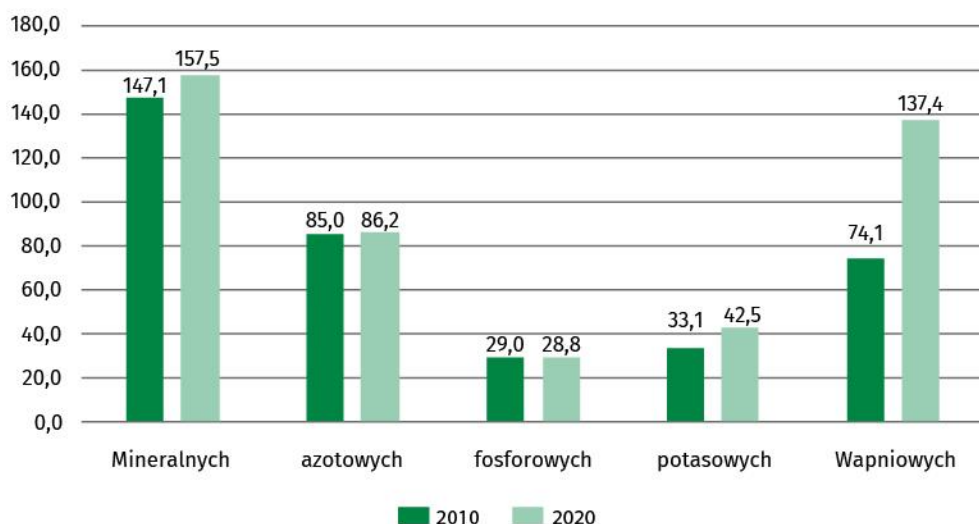
1 ha UR (potasowych o 9,4 kg, azotowych o 1,2 kg), natomiast na niezmienionym poziomie pozostało zużycie nawozów fosforowych.

Dla porównania w Polsce zużycie nawozów NPK na 1 ha UR wynosiło 130,5 kg (w 2010 r. było to 119,2 kg) a nawozów wapniowych 89,6 kg (39,8 kg). Biorąc pod uwagę poziom stosowania nawozów NPK to dolnośląskie w zajęło 3. lokatę w kraju za województwami: opolskim (189,5 kg na 1 ha UR) oraz kujawsko-pomorskim (172,1 kg na 1 ha UR).

W 2020 r. największe zużycie wapna nawozowego w kg na 1 ha UR było w województwach opolskim (146,0 kg na 1 ha UR), a dolnośląskie zajęło 2. lokatę w kraju.

Niski poziom wapnowania gleb wystąpił natomiast w województwach: świętokrzyskim (50,3 kg na 1 ha UR), małopolskim (51,6 kg) oraz lubuskim (65,8 kg).

Wykres 2. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w kg na 1 ha użytków rolnych

Zużycie nawozów mineralnych NPK pod zbiory w 2020 r. w przeliczeniu na 1 ha UR w dobrej kulturze osiągnęło poziom 159,0 kg (w gospodarstwach indywidualnych – 149,9 kg), z czego:

- 87,0 kg azotowych (w gospodarstwach indywidualnych – 81,7 kg),
  - 29,0 kg fosforowych (w gospodarstwach indywidualnych – 27,3 kg),
  - 42,9 kg potasowych (w gospodarstwach indywidualnych – 40,9 kg)
- oraz 138,7 kg nawozów wapniowych (w gospodarstwach indywidualnych – 122,4 kg).

W 2020 r. przeciętne gospodarstwo rolne w przeliczeniu na 1 ha UR w dobrej kulturze stosowało 159,0 kg nawozów NPK oraz 138,7 kg nawozów wapniowych

Tabela 3. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych

Lata	Mineralne			Wapniowe
	ogółem	azotowe	fosforowe	
2010	150,7	87,1	29,7	75,9
2020	159,0	87,0	29,0	138,7

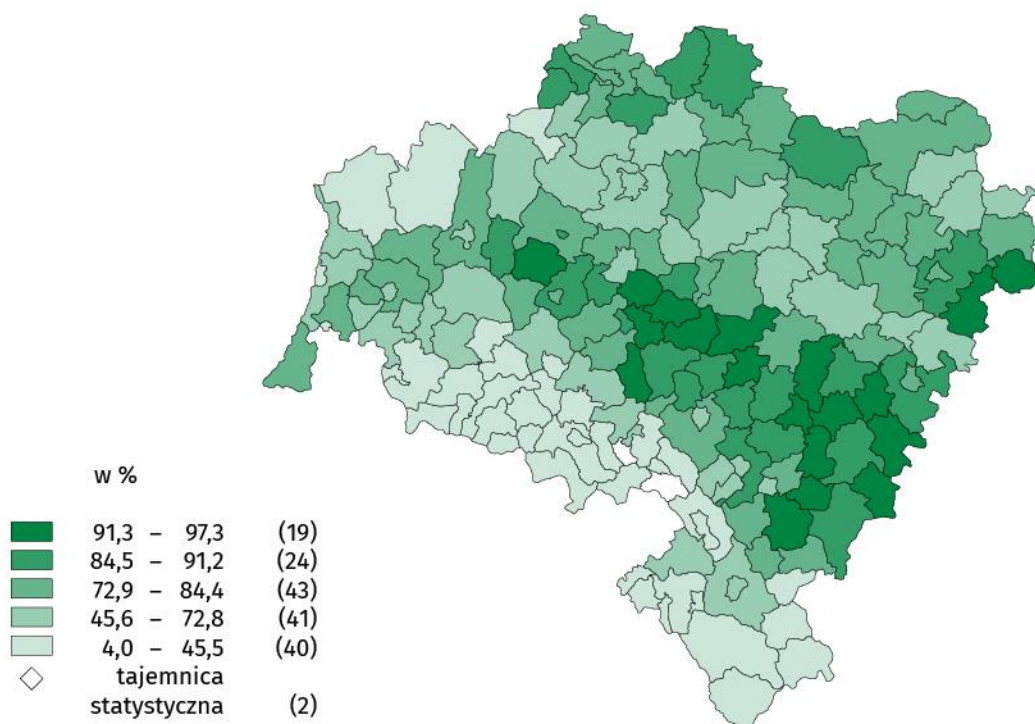
w kg na 1 ha UR w dobrej kulturze

Z uwagi na duże regionalne zróżnicowanie intensywności produkcji roślinnej istnieją znaczne różnice zużycia nawozów mineralnych pod względem terytorialnym.

Najwyższy udział gospodarstw stosujących nawożenie mineralne (NPK) w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych (wg siedziby gospodarstwa) zanotowano w następujących gminach wiejskich: Mściwojów – 97,3%, Jordanów Śląski – 97,0%, oraz Domaniów – 96,7%.

Mapa 3. Udział gospodarstw stosujących nawożenie mineralne (NPK) w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r. (wg siedziby gospodarstwa)

W 2020 r. 11,5 tys. użytkowników gospodarstw rolnych zastosowało nawozy naturalne, przy czym obornik – 9,1 tys. gospodarstw, pomiot ptasi – 2,8 tys. gospodarstw, a gnojówkę – 0,8 tys. gospodarstw.

W 2020 r. 11,5 tys. gospodarstw rolnych stosowało nawozy naturalne

Tabela 4. Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne w 2020 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Obornik	Pomiot ptasi	Gnojówka	Gnojowica
	w tysiącach				
Ogółem	11,5	9,1	2,8	0,8	0,6
w tym gospodarstwa indywidualne	11,4	9,0	2,8	0,8	0,6

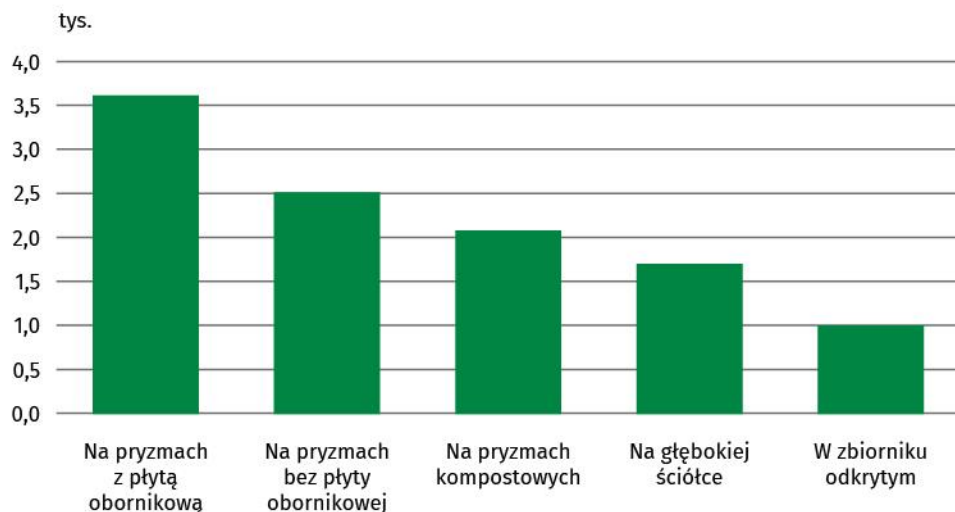
Zdecydowana większość gospodarstw stosuje nawozy naturalne rozrzutowo. Spośród nich w blisko połowie gospodarstw (4,9 tys.) nawozy zostały przyorane w ciągu 4 godzin, a w 4,8 tys. gospodarstw nawozy zostały przyorane po 4 godzinach ale do 24 godzin. W 2,2 tys. gospodarstw (blisko 20%) po rozrzutowym zastosowaniu nawozów nie zostały one przyorane lub przyorano je po 24 godzinach od aplikacji.

Pasmową i doglebową metodę aplikacji nawozów naturalnych ograniczającą emisję amoniaku stosuje znacznie mniej gospodarstw. W województwie dolnośląskim aplikację doglebową przez dozowanie płytkie nawozów naturalnych zastosowało 0,2 tys. gospodarstw. Tylko kilkadziesiąt gospodarstw aplikowało nawozy naturalne poprzez dozowanie głębokie.

W 2020 r. do nawożenia gleby zużyto 614,4 tys. ton obornika, 113,3 tys. metrów sześciennych gnojówki oraz 278,0 tys. metrów sześciennych gnojowicy. Spośród ogółu gospodarstw rolnych 10,2 tys. przechowywało nawozy naturalne według najczęściej stosowanych metod:

- pryzma z płytą obornikową – 35,2%,
- pryzma bez płyty obornikowej – 24,5%,
- pryzma kompostowa – 20,3%,
- na głębokiej ściółce – 16,7%,
- w zbiorniku odkrytym – 9,8%.

Wykres 3. Gospodarstwa rolne przechowujące nawozy naturalne według wybranych metod przechowywania w 2020 r.

Znacznie rzadziej praktykowane formy przechowywania nawozu naturalnego to zbiorniki z przepuszczalnym przykryciem czy zbiorniki z nieprzepuszczalnym przykryciem, w 2020 r. taką metodę stosowało odpowiednio: 5,5% i 3,5% gospodarstw.

Tabela 5. Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne oraz zużycie obornika w 2020 r.

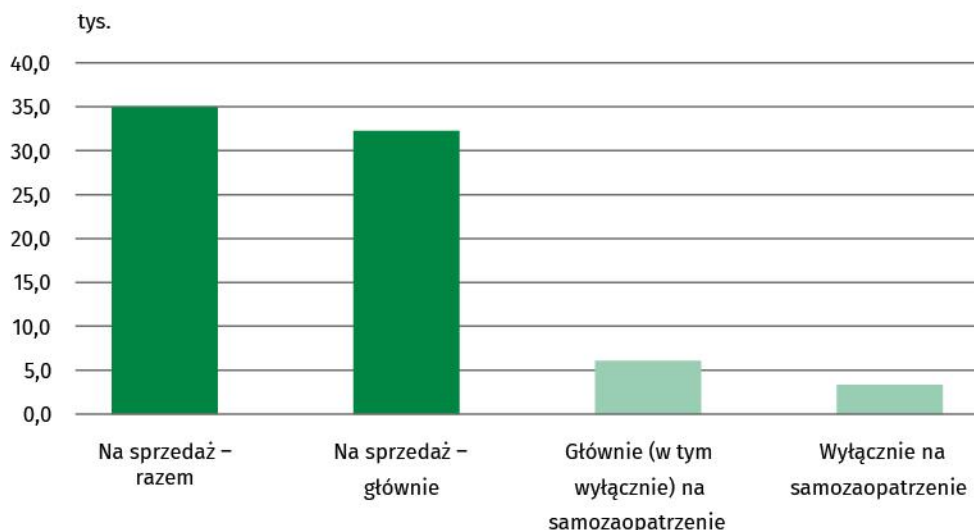
Wyszczególnienie	Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne w tysiącach		Zużycie obornika	
	ogółem	w tym obornik	ogółem w tysiącach ton	na 1 gospodarstwo stosujące obornik w tonach
Ogółem	11,5	9,1	614,4	67,8
w tym gospodarstwa indywidualne	11,4	9,0	520,0	57,8

W 2020 r. dolnośląskie gospodarstwa rolne zużyły 614,4 tys. ton obornika co w przeliczeniu na 1 gospodarstwo dało 67,8 ton. Największe zużycie obornika w przeliczeniu na 1 gospodarstwo zanotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (129,1 ton), wielkopolskim (128,3 ton) i podlaskim (126,7 ton), dolnośląskie zajęło 11. lokatę i było to znacznie poniżej wartości zanotowanej w kraju (80,0 ton).

4. Przeznaczenie końcowej produkcji rolniczej

Wyniki PSR 2020 wykazały, że spośród ogółu gospodarstw rolnych blisko 35 tys. to gospodarstwa, które prowadziły sprzedaż wytworzonej produkcji rolniczej (w 2010 r. – 53,1 tys. gospodarstw), w tym ponad 32 tys. gospodarstw końcową produkcję rolniczą przeznaczała głównie na sprzedaż.

Wykres 4. Indywidualne gospodarstwa rolne według kierunków przeznaczenia końcowej produkcji rolniczej w 2020 r.

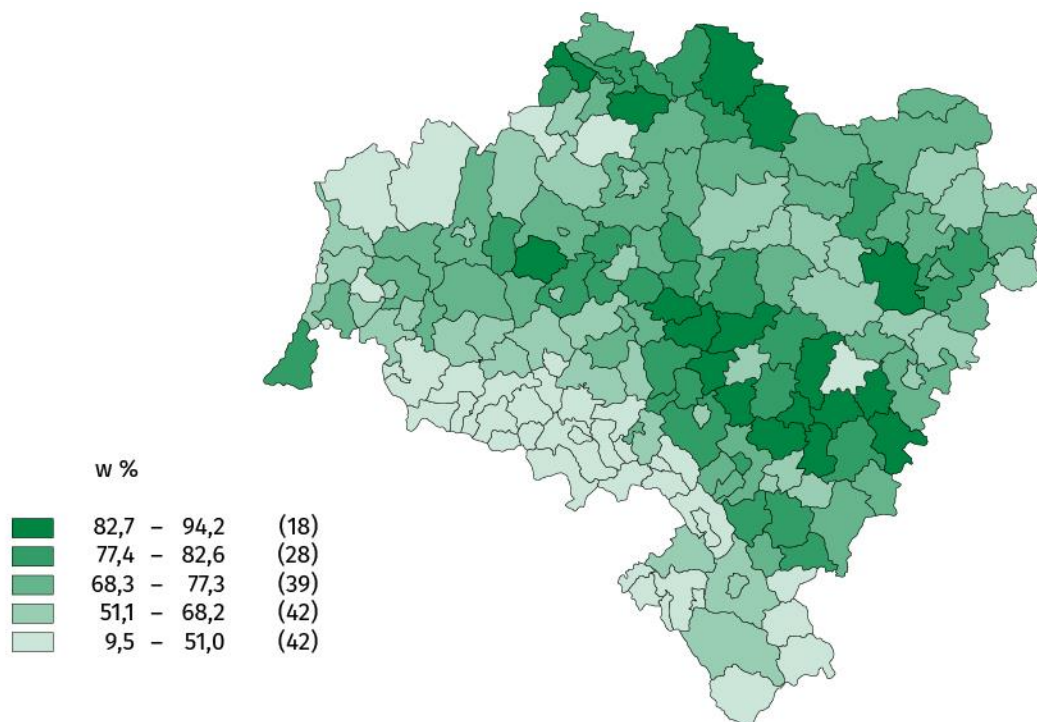

Przeciętne dolnośląskie gospodarstwo rolne w ciągu roku gospodarczego zużyło 67,8 ton obornika

W województwie dolnośląskim ponad 32 tys. gospodarstw przeznaczała końcową produkcję rolniczą głównie na sprzedaż

Ponad 3,4 tys. gospodarstw wytworzyło produkty rolnicze wyłącznie na samozaopatrzenie żywniowe gospodarstwa domowego (w 2010 r. było to 8,2 tys. gospodarstw).

Mapa 4. Udział gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż w gospodarstwach indywidualnych ogółem (wg siedziby gospodarstwa)

Według PSR 2020 najwyższy udział gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż w gospodarstwach indywidualnych ogółem (wg siedziby gospodarstwa) zanotowano w gminach wiejskich: Kondratowice – 94,2%, Kostomłoty – 93,0% oraz Zagrodno – 90,7%. Z kolei w gminach miejskich takich jak: Świeradów-Zdrój, Polanica-Zdrój oraz Kamienna Góra gospodarstwa przeznaczają na sprzedaż poniżej 20% końcowej produkcji rolniczej.

* * *

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości ogółem.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: dane GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez Urząd Statystyczny we Wrocławiu prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:

Urząd Statystyczny we Wrocławiu

p.o. Dyrektora Halina Woźniak

tel: 71 371 64 00

Rozpowszechnianie:

Informatorium Statystyczne

tel: 71 371 63 62, 71 371 64 55

Dolnośląski Ośrodek Badań Regionalnych

tel. 71 371 63 71

e-mail: A.lczuk@stat.gov.pl

wroclaw.stat.gov.pl

[@WROCLAW_STAT](https://twitter.com/WROCLAW_STAT)

[@USWroclaw](https://www.facebook.com/USWroclaw)

Powiązane opracowania:

[Publikacja GUS pt. *Powszechny Spis Rolny 2020. Metodologia i organizacja badania*](#)

[Powszechny Spis Rolny 2020. Raport z wyników](#)

[PSR 2020 - dane ostateczne w województwie dolnośląskim](#)

Ważniejsze pojęcia i wyjaśnienia metodologiczne zawarto w wyżej wymienionym opracowaniu.

Informacje wynikowe dostępne w bazie danych:

[Bank Danych Lokalnych – Powszechne Spisy Rolne – PSR 2020](#)